

NRO 14127 Stora Mollungen – Herrljunga kommun Område av riksintresse för naturvård

Områdesnummer: NRO 14127 **Områdesnamn:** Stora Mollungen **Kommun:** Herrljunga **Kartblad:** 7C NO **Area:** 211 ha **Naturgeografisk region:** 21b Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap. Södra Västergötlands sprickdalsområde. **Kust/havsregion:** - **Regionindelning för sjöar och vattendrag:** - **Agrara kulturlandskapsregioner:** - **Landskapsform:** Kullig terräng med relativ höjd 20-50 m. **Riksvärde:** **Landskapstyp** **Naturtyp** **Vegetationstyp** **Arter** **Geologi** Naturskog Bokskog Flora, fauna

Värdeomdöme: Framstående exempel på lövskogsekosystem. Orörd lövskog med värdefulla biotoper för fauna och flora. **Huvudkriterier:** A, C. **Stödkriterier:** Orördhet, kontinuitet **Förutsättningar för bevarande:** Lövskogsmiljöerna lämnas för fri utveckling eller i vissa fall sköts med naturvårdsinriktning. Odlingsmiljöerna bevaras och vårdas. Värdet kan påverkas negativt av bl a rationellt skogsbruk, vägar, ledningar, markavvattning och bebyggelse. Kulturmarkerna kan påverkas negativt av bl a igenväxning och gödsling. **Säkerställande och internationell status:** Större delen av området är naturreservat. Området berörs av Natura-2000 område (art- och habitatdirektivet).

Områdets huvuddrag: Stora Mollungen är ett gammalt frälsehemman och en av de större gårdarna i dessa delar av Gäsene härad. Gården och dess närmaste omgivning har blivit kända för de stora bestånden av bok, bland de största i Älvsborgs län. Förutom på höjden närmare gårdsbebyggelsen finns bokbestånd i sluttningen ner mot sjön Sandsken. Här finns också stora områden med blandad ädellövskog. Nere vid Sandsken möter ett omväxlande landskap med hagmarker och små ängar. Boken är sannolikt naturlig i området och visar god förmåga till föryngring. Bokskogarna i dessa trakter var förr betydligt större och omfattade på medeltiden huvuddelen av Borgstena, Od och Molla socknar. De vackraste bokbestånden med lång kontinuitet finns väster om torpet Jättabacken. Många träd är grova till mycket grova. Rikligt med lunglav finns på några av dem. Många typiska bokepifyter saknas, men artantalet är ändå mycket stort. Totalt är 147 olika lavar och 27 olika mossor noterade växande epifytiskt i området. Av dessa har 67 arter lavar och 25 arter mossor konstaterats på bok. Förutom bokskogar finns på Mollungen stora arealer av blandlövskogar. Hela sluttningen ner mot sjön Sandsken domineras av varierade lövskogar och rester av kulturlandskap. En utbredd biotop i området är en typ av blandskog med stort ekinslag och med hassel i buskskiktet. Rikare, lundartad flora förekommer här på vissa platser. Arter som skogsbingel, trolldruva, underviol, vätteros, desmeknopp, 234 lundstjärnblomma och dvärghäxört ingår i denna vegetation. I de lägre delarna av sluttningen på mark med rörligt grundvatten övergår ek-hasselskogen i en klubbaskog med ett tätt buskskikt av hassel. Gammal och mycket orörd klubbalsumpskog finns utmed bäckarna öster om Lilla Mollungen. Runt gården Lilla Mollungen finns rester av ett vackert lövängslandskap med praktfulla ekar och gott om hassel. Landskapet kring gårdsbebyggelsen på Stora Mollungen karaktäriseras av alléer och mycket grova vådräd. Gynnsamt för variationen i miljön är det stora antal bäckar som löper genom området. Även en del källdrag i nordsluttningen ner mot Sandsken är av betydelse både för kryptogamfloran och för kärlväxtfloran. Topografin i nordsluttningen ner mot Mollunga mosse och Sandsken är sannolikt värdefull för kryptogamfloran. Den lövskogsberoende fågelfaunan är väl företrädd i området, och innehåller arter som mindre hackspett, skogsduva, stenknäck och stjärtmes. Markerna på Stora Mollungen är livligt besökta av allmänheten, speciellt under vårbloomingen med vitsippa, blåsippa, svalört och vårlök i täta mattor. Även under svampsäsongen är området välbesökt av allmänheten; upp till ett 50-tal bilar kan stå parkerade längs vägarna inom fastigheten. Göteborgs universitet och naturhistoriska museet har länge bedrivit forskning i området, bl a om svampfloran och molluskfaunan i bokskogarna. **Anmärkningar:** I länets naturvårdsplan är Stora Mollungen ett objekt med högt naturvärde, klass II.

Referenser: Larsson, K.-H. m fl 1987: *Naturinventering av Stora Mollungen*, Länsstyrelsen i Älvsborgs län 1988:6. Länsstyrelsen 1976: *Natur i Älvsborgs län*, sid 436. Molau, U. 1973: *Översiktlig naturinventering av Herrljunga kommun*. Länsstyrelsen i Älvsborgs län 1973:6.